Львівський національний університет імені Івана Франка

Факультет педагогічної освіти

Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Затверджено
на засіданні кафедри загальної педагогіки
та педагогіки вищої школи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри
проф. Квас О. В.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ДОЗВІЛЛЯ

для студентів магістерської програми факультету педагогічної освіти
заочної форми навчання

Уклав: доц. Теодор Лещак

Львів 2020

ВСТУП

Змістовне і розвиваюче дозвілля школяра є запорукою його особистісного та соціального поступу як у часі навчанні, так і згодом у дорослому житті. Роль педагога в оптимальній організації такого дозвілля є вирішальною. Запорукою ефективної діяльності педагога виступає його теоретична і практична підготовка до гармонійної, конструктивної і партнерської взаємодії з учнями з метою особистісного вдосконалення та інтелектуального розвитку. Ознайомлення з методикою організації сприятливого середовища для інтелектуального розвитку школярів і ефективними технологіями проведення інтелектуальних ігор сприяє формуванню в учнів стійкої мотивації до пізнавальної діяльності, розумового розвитку і самоосвіти упродовж всього життя. Налагодження командної взаємодії розвиває соціальні навички школярів, спонукає налагодженню між ними довірливого і доброзичливого спілкування, створює умови для формування уміння роботи в команді, а в подальшій перспективі – активної участі у житті громадянського суспільства.

За результатами вивчення курсу студенти повинні

знати:

- основні принципи і шляхи налагодження гармонійного розвиваючого середовища та ефективної міжособистісної взаємодії школярів;
- типологію інтелектуальних ігор і методику їх проведення з урахуванням вікової періодизації розвитку особистості;
- особливості педагогічного впливу в системі «вчитель – команда – гравець»,
- технології проведення навчально-виховних заходів інтелектуального спрямування.

уміти:

- формувати психологічно комфортне середовище у макро- і мікрогрупах дитячого колективу, сприяти формуванню гармонійних міжособистісних стосунків та налагодженню конструктивної співпраці між учасниками ігрової команди, застосовуючи найбільш доцільні та ефективні прийоми й техніки психолого-педагогічного впливу;
- проводити різноманітні за формою, методами та змістом шкільні турніри з інтелектуальних ігор;
- ефективно мотивувати школярів до інтелектуального саморозвитку і самоосвіти.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 год. / 4 кредити, з яких: 8 год. – лекційні заняття, 8 год. – практично-семінарські заняття, 104 год. – самостійна робота студентів.

Модуль 1				**Модуль 2** Самостійна робота	**Модуль 3** Заліковий модуль	**Сума**
Аудиторна робота **40 балів**						
Т1	Т2	Т3	Т4	10+10+10+10	20	**100**
10	10	10	10			

Практична робота – виконання практичних завдань.

Самостійна робота – виконання навчального проекту.

Письмова робота – написання залікового модулю.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

<table>
<tr><td rowspan="2">Оцінка ECTS</td><td rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</td><td colspan="3">Оцінка за національною шкалою</td></tr>
<tr><td colspan="2">для екзамену, диф. заліку, курсового проекту (роботи), практики</td><td>для заліку</td></tr>
<tr><td>A</td><td>90-100</td><td>5</td><td>Відмінно</td><td rowspan="5">Зараховано</td></tr>
<tr><td>B</td><td>81-89</td><td rowspan="2">4</td><td rowspan="2">Добре</td></tr>
<tr><td>C</td><td>71-80</td></tr>
<tr><td>D</td><td>61-70</td><td rowspan="2">3</td><td rowspan="2">Задовільно</td></tr>
<tr><td>E</td><td>51-60</td></tr>
<tr><td>FX</td><td>35-50</td><td>2</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr>
<tr><td>F</td><td>0-34</td><td>2</td><td>незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr>
</table>

ЗАВДАННЯ ДЛЯ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Поняття інтелекту.

1. Інтелектуальна діяльність людини.
2. Основні психофізіологічні характеристики інтелектуальної діяльності.
3. Вікові особливості інтелектуального розвитку людини.

Тема 2. Інтелектуальні ігри.

1. Поняття інтелектуальних ігор.
2. Типологія інтелектуальних ігор.
3. Критерії підбору інтелектуальних ігор відповідно до вікових, психологічних, професійних та інших аспектів.

Тема 3. Командні інтелектуальні ігри.

1. Ознайомлення з правилами командних інтелектуальних ігор.
2. Особливості психолого-педагогічної взаємодії у системі «педагог – команда – гравець».

Тема 4. Організація гурткової роботи у сфері інтелектуальних ігор.

1. Програма гурткової роботи з інтелектуальних ігор для дошкілля.
2. Програма гурткової роботи з інтелектуальних ігор для початкової школи.
3. Програма гурткової роботи з інтелектуальних ігор для учнів 5-11 класів.
4. Програма позааудиторної роботи з інтелектуальних ігор у студентському середовищі.
5. Організація інтелектуальних ігор для дорослих.

Тема 5. Індивідуальні інтелектуальні ігри.

1. Ознайомлення з правилами індивідуальних інтелектуальних ігор.
2. Критерії відбору та особливості проведення індивідуальних інтелектуальних ігор з урахуванням вікових особливостей гравців.

Тема 6. Ігрове завдання для інтелектуальної гри.

1. Особливості типології ігрових завдань для інтелектуальних ігор.
2. Методи укладання ігрових завдань для різнотипних інтелектуальних ігор.
3. Врахуванням вікових аспектів розвитку інтелекту при укладанні ігрових завдань.

Тема 7. Проведення турніру з гри «Що? Де? Коли?».

1. Організаційні та змістові аспекти підготовки і проведення масового турніру зі «Що? Де? Коли?» для гравців різних вікових груп.
2. Методичні аспекти проведення ігрового турніру.
3. Технічні засоби проведення турніру.

Тема 8. Проведення турніру з гри «Брейн-ринг».

1. Організаційні та змістові аспекти підготовки і проведення масового турніру з «Брейн-рингу» для гравців різних вікових груп.
2. Методичні аспекти проведення ігрового турніру.
3. Технічні засоби проведення турніру.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Поняття інтелекту.

- Підготовка до практичного заняття № 1.
- Опрацювання літератури до теми.
- **Самостійна робота №1.** Скласти порівняльну таблицю інтелектуального розвитку людини за віковими періодами.
- *Вихідні дані:* вікова періодизація за Еріксоном.
- *Алгоритм виконання:* кожен віковий період слід проілюструвати 3-4 характерними особливостями інтелектуального розвитку.

Тема 2. Інтелектуальні ігри.

- Підготовка до практичного заняття № 2.
- Опрацювання літератури до теми.

Тема 3. Командні інтелектуальні ігри.

- Підготовка до практичного заняття № 3.
- Опрацювання літератури до теми.
- **Самостійна робота №2.** Сформувати таблицю якостей інтелекту та інтелектуальних ігор, що розвивають ці якості.

- *Вихідні дані:* якості інтелекту, типологія інтелектуальних ігор.
- *Алгоритм виконання:* до кожної якості інтелекту слід підібрати по 3-4 гри, що забезпечують їхній оптимальний розвиток.

Тема 4. Організація гурткової роботи у сфері інтелектуальних ігор.

- Підготовка до практичного заняття № 4.
- Опрацювання літератури до теми.
- **Самостійна робота №3.** Порівняти психологічні особливості індивідуального і колективного ігрового процесу у різні вікові періоди життя людини та складіть порівняльну таблицю.
  Вихідні дані: вікова періодизація Еріксона, типологія інтелектуальних ігор.
  Алгоритм виконання: у формі таблиці висвітлити психологічні аспекти участі людини в індивідуальній грі та в колективній грі і прослідкувати ці аспекти упродовж вікових періодів життя людини.

Тема 5. Індивідуальні інтелектуальні ігри.

- Підготовка до практичного заняття № 5.
- Опрацювання літератури до теми.

Тема 6. Ігрове завдання для інтелектуальної гри.

- Підготовка до практичного заняття № 6.
- Опрацювання літератури до теми.
- **Самостійна робота №4.** Проаналізувати актуальні зразки ігрових регламентів інтелектуальних турнірів для учасників різних вікових груп.
  Вихідні дані: типові правила інтелектуальних ігор, зразки ігрових регламентів, вікова періодизація Еріксона.

Алгоритм виконання: у довільній формі проаналізувати і висвітлити особливості чинних регламентів всеукраїнських і регіональних турнірів з різних інтелектуальних ігор для різних вікових груп.

Тема 7. Проведення турніру з гри «Що? Де? Коли?».

- Підготовка до практичного заняття № 7.
- Опрацювання літератури до теми.

Тема 8. Проведення турніру з гри «Брейн-ринг».

- Підготовка до практичного заняття № 7.
- Опрацювання літератури до теми.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

***Основна* (*базова*)**

1. Гармаш І. Ігри та розваги. Київ, 1996. 272 с.
2. Гармаш І. У годину дозвілля. Київ, 1992. 256 с.
3. Лещак Т. Організація інтелектуального дозвілля школярів. Навчально-методичний посібник. Львів, 2016. 162 с.
4. Скворчевська О. Ігрові методики роботи з учнями 1-4 класів. Харків, 2007. 208 с.
5. Шевчук М. Дидактична гра як засіб пізнання і розвитку творчості учнів. Матеріали консульпункту для учителів початкових класів. Нетішин, 2014. 87 с.

***Додаткова* (*допоміжна*)**

1. Аллен Д. Як впорядкувати справи. Мистецтво продуктивності без стресу. Київ: КМ-Букс, 2018. 392 с.
2. Браун П., Редіґер Г., Макденіел М. Засіло в голові. Наука успішного навчання. Київ: наш Формат, 2019. 240 с.
3. Горслі К. Пам'ять без обмежень. Потужні стратегії запам'ятовування. Київ: Наш Формат, 2019. 128 с.
4. Ґоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Vivat, 2019. 288 с.

5. Джейн Б. Бурка, Ленора М. Юен. Прокрастинація. Чому ви вдаєтеся до неї і що можна зробити із цим вже сьогодні. Львів : Вид-во Старого Лева, 2018. 400 с.
6. Зінсер В. Текст Пекс Шмекс. Магія переконливих текстів. Київ : Наш Формат, 2018. 288 с.
7. Ільяхов М., Саричева Л. Пиши, скорочуй? Як створювати сильний текст. Київ : Book Shelf, 2019. 440 с.
8. Камп П. Прорив у швидкості читання. Київ: Наш формат. 2018. 336 с.
9. Канеман Д. Мислення швидке й повільне. Київ: Наш Формат, 2017, 2019. 480 с.
10. Оклі Б. Навчитися вчитися. Як запустити свій мозок на повну. Київ: Наш формат. 2018. 272 с.
11. Сіґман М. Таємне життя розуму. Харків: Vivat, 2018. 288 с.
12. Фріт К. Формування мозку. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2019. 272 с.

Інтернет-джерела

1. bazaua.org.ua (дата звернення: 02.09.2019).
2. u3.org.ua (дата звернення: 02.09.2019).
3. lolit.org.ua (дата звернення: 02.09.2019).